

PAPIEREN SIGARENPIJPJES

door F. Tymstra

Ze zijn er bijna niet meer, die papieren pijpjes waaruit vroeger sigaren en sigaretten werden gerookt. Wie rookt er tegenwoordig nog uit een sigaren- of sigarettenpijpje? Tegenwoordig worden de sigareneinden in de fabriek zodanig afgesneden, dat de roker geen last heeft van hinderlijke tabaksstukjes. En de populaire filtersigaret heeft het sigarettenpijpje verdrongen. Vroeger was het anders. Onze voorvaderen konden uitsluitend de tabak roken met behulp van een pijp. Na de uitvinding van de sigaar kwam de sigarenpijp in zwang. Vooral in de 19e eeuw werden sigarenpijpen gefabriceerd van allerlei materiaal. De exemplaren uit meerschuur behoren tot de fraaiste.

De eerste papieren pijpjes zullen naar alle waarschijnlijkheid gefabriceerd zijn omstreeks 1880-1890. Het oudste gegeven dat ik tot nog toe gevonden heb is een advertentie van de Firma Wilhelm Heller uit 1894.

Papieren sigarenpijpen,
worden het billijkst geleverd door
WILHELM HELLER,
Papieren-Sigarenpijpen-fabrikant
REICHSTADT IN BOHEMEN.
Monsters en prijsopgave GRATIS en FRANCO.
AGENTEN WORDEN GEVRAAGD.

De pijpjes werden voornamelijk in Duitsland vervaardigd en door import hier aan de man gebracht. Bijna iedere firma in rokersbenodigdheden had de papieren pijpjes in zijn verkoop-assortiment opgenomen. Ze werden in velerlei vorm, zowel bedrukt als onbedrukt geleverd. In de prijscourant van de Firma A.J. Vasterman Jr. uit 1913 staan de prijzen uit die tijd vermeld. De goedkoopste soort kostte onbedrukt f3.25 per 1000. Bedrukt waren ze f1,- duurder. De duurste uitvoering was de dubbelgebogen pijp van 35 cm lengte met een prijs van f35,- per 1000.

Al gauw ontdekte men dat de papieren pijp zich uitstekend leende voor reclame doeleinden en dat maakt het pijpje voor huidige verzamelaars interessant. Sigarenfabrieken, sigarenwinkeliers, horecazaken en grote bedrijven voorzagen de pijpen

van de nodige reclameteksten. De oudste pijpjes waren gemaakt van kurkpapier en toegerust met veren mondstukken. Het einde van het mondstuk, de kiel, werd omgekruld. Werd het einde nóg eens omgekruld of afgeplat, dan sprak men van een dubbele of platte kiel. Het andere einde, waar de sigaar in past, werd voor de stevigheid voorzien van een metalen ring.

In de jaren 20 en 30 werden ook fel gekleurde pijpjes in de handel gebracht met fantasie en Art Deco motieven. Speciaal voor dames vervaardigde men lange sigarettenpijpjes met een lengte van 15 cm. Onder de handelsmerken Superb en Fuma werden vele modellen vervaardigd. Intussen had ook het gele mondstuk (imitatie barnsteen) zijn intrede gedaan. Over namaak gesproken, de papieren pijpjes werden ook beplakt met een imitatie weichselhout druk, zodat gesuggereerd werd dat ze van hout gemaakt waren.

Na de oorlog verdwenen de leukere modellen en papiersoorten. Het pijpje werd het meest beplakt met imitatie kurkpapier, waarop hoofdzakelijk reclame van sigarenfabrieken.

Tot de laatste produkten behoren de stevige kartonnen pijpjes met glanzende opdruk, zonder ring, zoals Handelsgold, Gold Anker, en Elbaco. Daarnaast hebben Willem II, Schimmelpennink en Panter volledige kunststofpijpjes uitgebracht.

Van de Heer van den Reijen van Willem II kreeg ik nog recente informatie. De fabriek betrok de pijpjes van de Firma Joachimi GmbH uit Velburg, West-Duitsland. De prijs is ca. f90,- per 1000. De pijpjes zijn nog in omloop, maar sinds 1979 is er weinig vraag naar.

De vervaardiging van papieren pijpjes loopt ten einde en wie er naar op zoek is kan nog terecht bij de oudere sigarenwinkels, die overigens snel in aantal afnemen. Hopelijk heeft U succes bij het speuren naar dit kleine eenvoudige rookinstrument dat de winkelier gratis aan de klant verstrekte bij de aanschaf van een doos goede sigaren.

Mochten er lezers zijn, die nog oude pijpjes te ruil hebben of meer informatie wensen, dan kunnen zij contact met mij opnemen.

